

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

В Ъ В Е Д Е Н И Е

Училищната програма за превенция на ранното напускане на ученици е изработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж „Европа 2020” и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца на възможности за най-добър старт в живота.

Принципи

Училищната програма за превенция на ранното напускане на ученици кореспондира с темата за включващото образование като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване. Базира се на основни принципи на включващото образование:

Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование

Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава

В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус. Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата. Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми.

Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес.

Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

Визия

Програмата за превенция на ранното напускане на ученици се основава на иновативно, гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

- учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности
- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество
- да развиват творческите си заложби и способности
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот
- училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение

Визията на НУ „Проф. П. Нойков” като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот, се фокусира върху:

- разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците
- съчетаване на училищни, извънучилищни и извънкласни форми на обучение и възпитание
- работа с талантиливи деца
- работа с деца в неравностойно социално положение
- работа с деца със специални образователни потребности
- работа с деца с различна етническа принадлежност
- уютна и функционална образователна среда

Идентификация на проблема

Ранното напускане на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са комплексни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия. В училището ни са сведени до минимум ученици, които са застрашени от отпадане. В I-IV клас този проблем не е толкова изявен поради факта, че малките ученици са обгрижвани от един учител, който в повечето случаи е безспорен авторитет за тях.

Анализ на ситуацията

Като рискови фактори, предшестващи отпадането, се идентифицират:

- Продължително отсъствие от училище
- Проблемна семейна среда
- Трудна адаптация към изискванията в училище

SWOT-АНАЛИЗ

Силни страни:

Квалифицирани учители
Интерактивни методи на обучение
Извънкласни дейности
Възможности за изява
Създаване на приятелска среда
Много добра материална база
Работа по проекти
Малък брой отсъствия –най-вече по уважителни причини

Слаби страни:

Липса на регистър на ученици, застрашени от отпадане
Недостатъчна ефективност на взаимодействието „училище - родители"

Възможности:

ранно идентифициране на децата в риск
нови форми за по-голямо ангажиране на родителите
ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училище
обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск да отпаднат от училище
разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейството
поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете

разширяване на връзките с извънучилищните институции

Заплахи:

Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите
Липса на ефективни санкции за родителите
Нисък жизнен стандарт на част от населението
Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище
Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашените от отпадане

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Обща цел:

Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище

Подцели:

1. Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност
  - Индикатор за постигане - отсъствия по уважителни и неуважителни причини (намаляване)
2. Създаване на положителни нагласи към учебния процес
  - Индикатор за постигане - успехът на застрашените ученици

МЕРКИ (ДЕЙНОСТИ) ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

1. Своевременно идентифициране на признаците за изоставане в усвояването на училищния материал и застрашеност от отпадане ("ранен учебен неуспех").
  - 1.1. Изготвяне на ежемесечни отчети от класните ръководители за броя на отсъствията и причините, поради които учениците отсъстват.
  - 1.2. Изработване ежегодно актуализиране на регистър на застрашените от отпадане деца.
  - 1.3. Анализ на постиженията на застрашените от отпадане ученици и осъществяване на педагогическа подкрепа от страна на учителите и училищното ръководство.
    - 1.3.1. Разработване на наваквасци програми по съответните предмети.
    - 1.3.2. Провеждане на задължителна допълнителна индивидуална и групово работа по съответните предмети, предоставяща възможности за индивидуален темп при усвояване на учебния материал от застрашените от отпадане ученици.
2. Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучилищни дейности.
  - 2.1. Откриване на силните страни на личността.

Развиване на силните страни на личността чрез индивидуална работа с учениците или включването им в групи за извънкласни дейности.

2.2. Осигуряване на публични изяви на учениците с изявени дарби.

3. Осъществяване на ефективен диалог между училището и семействата на застрашените от отпадане ученици.

3.1. Въвеждане на алтернативи на традиционната родителска среща.

3.2. Организиране на кампании, които да стигнат до родители и настойници.

3.3. Засилване на контрола върху отсъствията и своевременно информиране на родителите.

3.4. Разпределяне на отговорностите и ангажиментите по отношение посещаемостта на училище между класните ръководители, родителите и институциите.

- Обхождане на района- к-с „Зл. рог” и улиците от квартал „Каргон” с цел обхващане на всички деца подлежащи на задължително обучение.
- Засилен контрол на класните ръководители върху посещаемостта на децата в училище. Изискване на извинителни бележки при отсъствие.
- Разговори на класните ръководители и директора с родителите на учениците, които си позволяват да отсъстват безпричинно. Незабавно уведомяване на родителите /настойниците/ от класния ръководител за отсъствията на детето им.
- Децата в риск да се включват във всички извънкласни форми /СИП, театри, концерти, музей, обсерватория, изложби/
- За оползотворяване свободното време на учениците да се организират извънкласни и извънучилищни спортни и културни прояви
- Осигуряване на безплатни закуски, учебници, помагала, такса за охрана, дрехи
- Неиздаване на служебни бележки за редовно посещение в училище пред Агенция за социално подпомагане. Информирание на Агенция за социално подпомагане за допуснати 5 неизвинени отсъствия за месец от ученик и 3 дни за дете от ПГ.
- Осъществяване на сътрудничество с Агенция за социално подпомагане, Отдел Закрила на детето, Детска педагогическа стая, община Ямбол